

A pénzügyi tanácsos előterjesztése a beruházási programról.

(Saját tudósítónktól.) A pénzügyi bizottság pénteken délután négy órakor ülésezik. Régen volt a bizottság tanácskozása annyira jelentőséggel teljes, mint most. Érthető tehát, hogy a közvélemény fokozott érdeklődéssel tekint a bizottság határozataira.

El lehet mondani, hogy ez az ülés van hivatva megszabni azokat a kereteket, amelyek között a város fejlődése a közeljövőben haladni fog. Balogh Károly pénzügyi tanácsos sok alapossággal és körültekintéssel készült előterjesztése fő anyagot szolgáltat a komoly vitához. Felsorolja ez az előterjesztés mindazokat a közműveket, amelyek létesítése a város elsőrendű érdeke és a hatóság eminens kötelessége. Három csoportba osztja a pénzügyi tanácsos ezeket a közműveket: az elsőbe azokat, amelyeket ebben az évben föltétlenül létesíteni kell; a másodikba, amelyek létesítését szintén ebben az évben kellene megkezdeni; a harmadikba a város közönségének azokat a szintén elsőrendű követelményeit, amelyek kielégítésére a tanácsos ur szerint ma alig van lehetőség. Az első csoportba foglalt közművek megépítése 4.300.000, a második csoportba foglaltak megépítése 10 millió és a harmadik csoportba foglalt közművek megépítése 12.100.000 koronát igényel. Összesen tehát mintegy 37 millió koronára lenne a városnak szüksége ahhoz, hogy megépítse mind azokat a közintézményeket, amelyekre már rég megérett, amelyek létesítését joggal várja a közönség és amelyeket — úgy látszik — szükségeseknek hirdet maga a hatóság is. A pénzügyi bizottságra és a közgyűlésre tehát az a jelentős és korszakos feladat hárul, hogy megállapítsa, hogy a méltányos feltételek mellett megszerezhető kölcsön keretén belül mely intézmények létesíthessenek először. Az ügy nagy horderejére valló tekintettel szükségesnek látjuk a pénzügyi tanácsos előterjesztésének egész terjedelmében való lekölzését.

Az előterjesztés ez:

Tekintetes Tanács! Az 1913. február hó 21-én érkezett 8876—1913. szám alatt hivatalos jelentésben előterjesztés tételét a város részére szükséges beruházási kölcsönök megállapítása iránt.

Az általános érzett nyomasztó gazdasági helyzet és válságos pénzügyi viszonyok hatása alatt Szeged város közönsége az 1913. évben csupán a lehető legszükségesebb beruházásokat végeztette, amelyeket a haladó élet multhatatlanul megkövetelt és ezeknek céljaira a rendelkezésünkre álló tőkéből az 1913. évben 1.217.882 korona hitelt engedélyezett, amely hitelnek kamatait költségvetésileg biztosítottuk.

Ezen intézkedésekkel a város közönségének a közeljövőben támasztott jogos igénye kielégítést nem nyert s ma már egyre hangosabban követeli mindazon intézményeknek mielőbbi létesítését, amelyek a kivételre megérették és előkészítve vannak.

(14 millió 300.000 korona.)

Ezen követelésekkel az anyagi lehetőség szerint számolni kell és nézetem szerint illetékes uton meg kell állapítani sorrend szerint azon létesítményeket, amelyeknek megvalósításához még áldozatok árán is hozzá kell fogni a folyó 1914. évben; meg kell állapítani továbbá az ezek céljaira szükséges tőkeösszeget, — a tőke törlesztésére és kamataira szükséges fedezetet és mindezeket költségve-

tésileg biztosítani, — egyidejűleg adjon felhatalmazást a törvényhatóság közgyűlése a város tanácsának, hogy az így megállapított beruházási tőkét kölcsön útján szerezze meg és a kölcsön feltételeit elfogadás végett a törvényhatósági bizottság elé terjessze be.

Az 1914. évben halaszthatatlanul a következő hiteleket szükséges kölcsön útján fedezni:

1. A tüzeláskert építési költsége 2.200.000; 2. az 1912. évi burkolási ideiglenes kölcsön visszatérítése a fogadalmi templom-alapnak 700.000; 3. a vasúti palotának pótkölcsöne, visszatérítendő a zenede építési alapjának 300.000; 4. a vágóhid végleges kiépítésére 350.000; 5. a zeneiskola pótkölcsöne 300.000; összesen: 3.850.000 korona.

Ezen kölcsönhöz még hozzá számítandó a beszerzési költség, árfolyam veszteség, illeték stb. 450.000; lenne a felveendő kölcsön összege: 4.300.000 korona.

Ha ezen kölcsön felvételét, a költségvetésben gondoskodni kell 5.42%-os évi annuitás fejében évi 233.060 korona fedezetről.

Nézetem szerint a most felsoroltakon kívül, még a folyó évben megkezdendő lenne:

6. A város általános csatornázásának kiépítése, e munkához a tervezet szerint szükséges 6.000.000 és ezzel kapcsolatban az egész városra kiterjedő magasnyomású vízvezeték, ennek költségére szükséges mintegy 3.000.000, ezen két közmű létesítésére szükséges tehát 9.000.000 korona.

Ehhez még hozzá számítandó beszerzési költség címén 1.000.000; tehát a 6 tétel alattira lenne a felveendő kölcsön összege 10.000.000 korona.

Ha ezen kölcsön is felvételét, a költségvetésben gondoskodni kell 5.42% évi annuitás fejében, évi 542.000 korona fedezetről.

Az 1—6. tétel alattiak megvalósításához tehát összesen kellene 14.300.000 korona kölcsön, amelynek annuitásai fedezésére 50 éven keresztül kell biztosítani költségvetésileg évi 775.060 koronát.

(A fedezet.)

Fedezetül szolgálhatnak ezen hitelszükségletekre a következő tételek:

1. a tüzeláskert évi bértérítménye 110.000; 2. a 700.000 korona burkolási kölcsönre már előirányozva a költségvetésben évi 35.000; 3. a vasúti palota pótkölcsönére már előirányozva van térítés gyanánt 18.000; 4. a vágóhid végleges kiépítési kölcsönre nincs új fedezet, remény van több bevételre; 5. a zeneiskola építési pótkölcsöne a jövedelemből megtérül 18.000; 6. a csatornaépítési költség felerésze 3 millió korona után a lakosság fedezze évi 180.000; a vízvezeték építési költségei vízdíjban megtérülne évi kivetéssel 180.000. Ezen két közműnek kezelési, fenntartási és üzemi költségei még ezen felül viselendő a lakosság által, évi kivetési hányad alakjában. A köz költségvetésben 3 millió kölcsön évi annuitására előirányozva van már 145.000; lenne fedezet összesen: 686.000 korona.

Tehát a 775.000 korona szükséglettel szemben jelentkezik hiány 69.060 korona, amely a költségvetési összjövedelemnek terhére es-mének.

Ezzel azonban nincs kimerítve a kölcsön teljes pénzügyi hatása a költségvetésre, mert a fedezetek csak akkor lesznek esedékesek, ha a létesítmények teljesen elkészülnek és használatba vétetnek, addig pedig kamatvesztés terhei a város költségvetését, a kamatvesztés fokozatosan emelkedik az építési költségek teljes kiegyenlítéséig, s csak az szünteti meg, amikor az előirányzott fedezet esedékessége előáll.

Jelzem azt is, hogy a költségvetésileg előirányzott 3 millió kölcsön évi 145.000 korona annuitásával szemben 1914. évre a fel nem használható tőke kamatjövedelme gyanánt 120.000 korona bevétel irányoztatott elő.

(Ujabb 12 millió korona.)

Ezen beruházásokon kívül még kielégítetlen marad a város közönségének igen sok elsőrendű követelménye, amelyeknek kielégítésére ma alig van lehetőség. Ezek közül felsorolom a következőket:

1. Új kórház építésére	4.500.000 K.
2. Vásárcsarnok	1.500.000 K.
3. A tanyai vasút	2.000.000 K.
4. Elemi iskolákra	900.000 K.
5. Második városházára	1.500.000 K.
6. Az 1914/16. kövezési hitel	1.700.000 K.

Összesen: 12.100.000 K.

A közel jövőben kell még pénz a fogadalmi templom és tartozékainak befejezéséhez, a téli kikötő-rakpart stb. városfejlesztési program megvalósításához. Tisztelettel kérem a tekintetes Tanácsot:

méltóztassék a pénzügyi bizottság meghallgatása után a közgyűléssel megállapítani a felveendő kölcsön összegét, célját és fedezetét.

Kereskedelmi kikötőt kérnek Szegednek.

— Ankétet hív össze a tanács. — Főirat és monstre-küldöttség a kormányhoz. —

(Saját tudósítónktól.) A városi tanács ma délelőtt tartott ülésében Szeged kereskedelmi forgalmának a kiterjesztését célzó előterjesztést tett Balogh Károly pénzügyi tanácsos. Az előterjesztés kapcsolatos a téli kikötő ügyével, amelynek létesítése érdekében a közigazgatási bizottság néhány nap előtt intézett főiratot a kereskedelmi miniszterhez. Balogh Károly javaslata most fordít egyet a dolgon és azt akarja elérni, hogy ha már kikötőt kap Szeged állami támogatással, akkor a kikötő ne csak téli kikötő legyen, hanem állandó kereskedelmi kikötő, amely a tiszai hajóforgalmat különösen a balkáni államok felé irányítaná.

A téli kikötőt határozottan megkapná Szeged. A tervek már régen készen vannak s a földművelésügyi miniszter is jóváhagyta azokat. De máskéülben is a legkedvezőbb uton halad ez az ügy a megvalósulás felé, mert a magyar államvasutak szegedi beruházásai következtében óriási mennyiségű földanyag szabadul majd föl, amit a téli kikötő feltöltésénél fel lehet használni. Amint azt a mérnökség korábban kiszámította, körülbelül egy millió köbméter föld szükséges a téli kikötő feltöltéséhez és ha egy köbmétert a szokásos ár szerint, egy koronájával veszünk számításba, akkor is kerek egy millió koronát takarít meg a város.

Ezek alapján tehát — mondotta Balogh Károly — föltétlenül szó lehet arról, hogy ne téli, hanem hatalmas, állandó kereskedelmi kikötője legyen Szegednek. Nemcsak a város kereskedelmének érdeke ez — mondotta — hanem érdeke az egész Délvidéknek is, különösen azért, mert Magyarország déli részei produktumaikat olcsó vízi uton eljuttathatnák a balkáni államaiba. Minden természeti előfeltétel megvan Szegeden, csak beruházás kellene.

Ami után most a téli kikötő létesítésének a részleteit illeti, a javaslat erre vonatkozólag azt ajánlja, hogy a kikötőt úgy építsék meg, hogy az bármilyen mennyiségű áru raktározására és elhelyezésére alkalmas legyen. Ez a javaslat szerint rendkívül előnyös lenne Szegedre, mert nagyban előmozdítaná azt, hogy a kereskedelmi kikötő közelében nagyipari és gyári vállalatok keletkezzenek. Ilyen módon Szeged sokkal intenzívebben vehetne részt a keleti forgalom ver-